

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

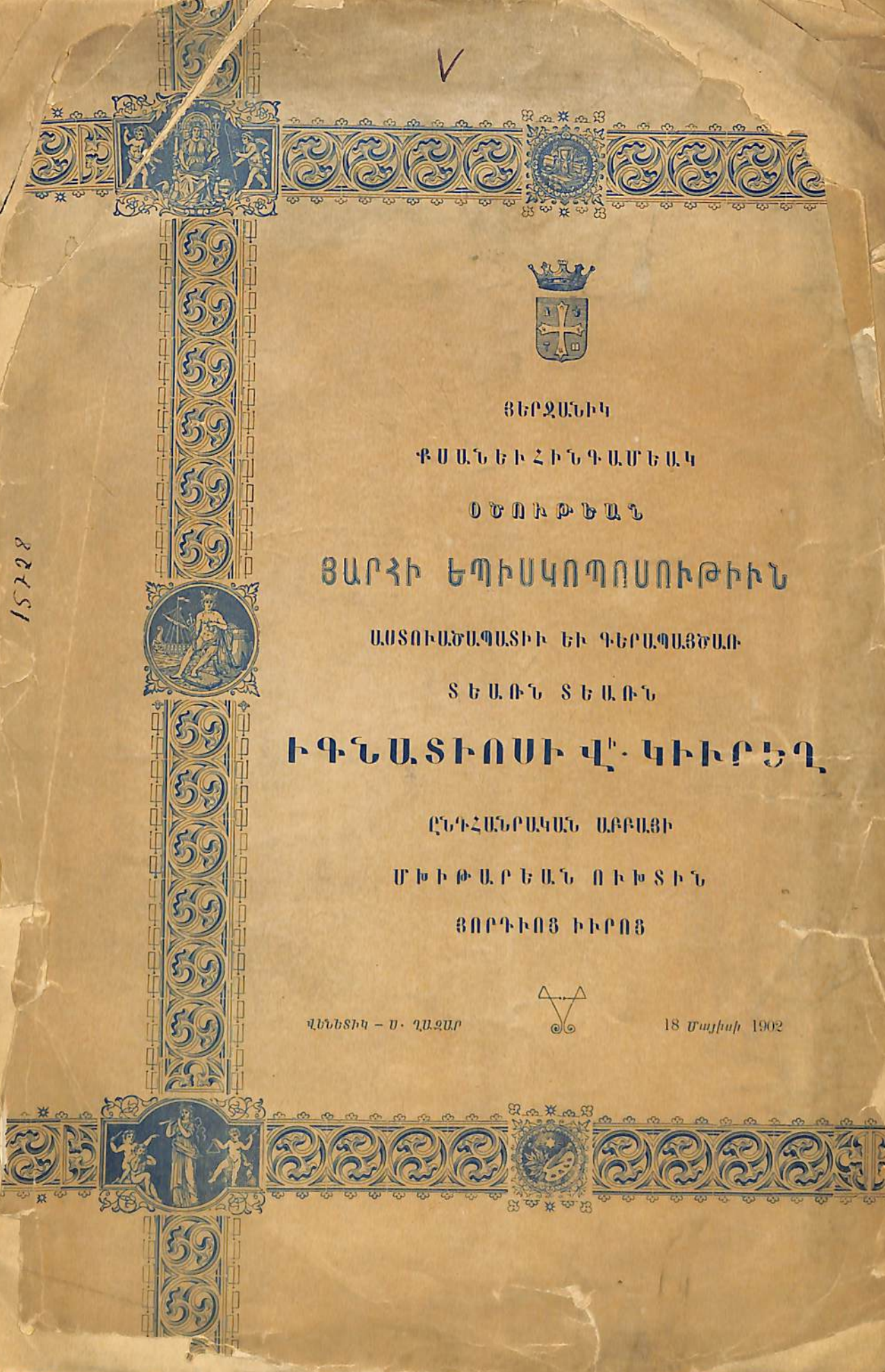
You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

✓

15728

ՅԵՐԶԱՆԻԿ

ՔՍԱՆԵՒՀԻՆ ԳՐԱՄԵԱԿ

ՕՇՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՐՅԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՊԱՏԻԻ ԵՒ ԳԵՐԱՊՈՅԾԱՌ

ՏԵԱՌՆ ՏԵԱՌՆ

Ի ԳՆԱՏԻՈՍԻ Վ՛. ԿԻԻՐՆՂ

ԸՆԿԶԱՆՐԱԿԱՆ ԱՐԲՈՅԻ

ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ ՈՒԻՏԻՆ

ՅՈՐԳԻՈՅ ԻԻՐՈՅ

ՎՆՆՆՏԻԿ - Ս. ՂԱԶՄՐ

18 Մայիսի 1902

Ե Ր Պ

Ձի քեզ կըզդեակդ Հայոց նըժդեհ
Ձի հըրճուանացդ այդ հնւր կայտիւ,
Ո՞ գարխրագէմ թեւըն քըշտէ
Խոհիցըդ քոց... որոց յայթիւ
Բերկրապատար լրոց աւետեաց
Յընձաս, ո՞ զի՛նչ քեզ աւետեաց:

Թէ զի անն ես հրաշանըշան
Ի մատանին, կամ թէ գոհար
Պըսակն ի պերճ Հանդրին Բամբշան
Յականակուռ, կամ թէ քո յար
Են այցելուք էշտողք երկրի
Վասն այն հոգիդ ի քեզ բերկրի:

Կամ զի գարոնն գեղաղըւարթ
Ի բոյր քընքուշ, ի թոյր շըքեղ
Յանեաց ցըրուեաց զորմովքըդ վարդ,
Եւ գըքեղ էբր հարսն եդ հրաշագեղ,
Եւ սարեկին և գեղձանկան
Նըւազք դիւթիչք են քո ունկան:—

Այ՛ գարուն և թըռչնոց հոյլ
Երգեն բուրեն յիմըս դարաստ,
Ոչ ինչ այնպէս յաստեղցն ի բոյլ
Բերկրին երկինք. ե՛ն ե՛ն յա՛ր աստ
Նըւագք և բոյբք. այլ դուք ինձ, ծն
Մատի՛ք ի յերգ, մատի՛ք ի ձօն,

Ո՛վ հայրենի գուսանաց պար,
Ի ձեր քընարս բարեպաշտօն
Զհանգէսս երգել ըզհրաշափառ,
Ի նորասքանչ աւուրս ի տօն,
Փըթթեցուցեալ ճեմնոց ըզհեա
Բուլից ծաղկանց կոհակըս վէտ:

Անցին զինեւ հընգիցըս հինգ
Զըքնաղ գարունք՝ յօրէ յօրմէ
Պեան իմ՝ զոր ինձ ետուն Երկինք՝
Վերապատուեալ գայր ի Հոռմէ
Օծեալ յիւղ սուրբ Նոր Ահարոն
Պատեալ ի սուրբ Եմիփորոն:

Ո՛հ, քանի՛ծն էր ըզթեւն իւր
Ի դարաստիս տարածեալ սուգ,
Սիրտ ի տըրփի զոփայր անձնիւր,
Աչք ի Հոռվմ՝ կոյս՝ լիք յարտասուք...
Զքեւ, ո՛վ կըղզեակ, պատէր խաւար,
Զքեղ ժանսք եգեալ էին յաւար:

Այլ երբ Երկինք փըշրեցին ո՛չ
Զամպարըշտացն ըզնենգ կափուլ,
Բըռանցն յուրանք ո՛չ ի փոշուջ
Հիմն ի յարեւ եդան ի փուլ...
Ահա զգեանեալ զնախանձուն դեւ
Յորդուոցն ի գիրկ սլանայ թեթեւ:

Ոչ ինչ այնպէս զըւարթացան
Բոյսք ի բըլուրս յեա ամպրոպին՝
Յորժամ կաթեաց ըզքըքմացան
Ըղտենչալի նըշյլսն արփին,
Որպէս յորժամ սուրբըն մական
Փոխեաց յերգ զողբսըն տըրամական:

Ի գագաթանց Ազատ Մասեաց
Ունոյր առեալ գող ի ծածան
Հաշութեան դըօշըն՝ զոր դասեաց
Հրեշտակն Հայոց ի ծիածան՝
Յերկնակամարն Հայկեան զարմին,
Իբրեւ բախտին իւր իմարմին:

Քաջահըմուտըն զեկավար
Անց ի գըլուխ իւրոյ նաւին,
Սիրտ անվեհեր՝ եռանդնավառ
Կառուցեալ զակն յուսոյ բնաւին
Յանշուշտն ի վէմ՝ ի սուրբըն ցուպ
Ճըմել ըզխեռ ալեացն ըզծուփ:

Դեռ մըռընչէր մոլեգնախանձ
Մըրըկին որոտն ահեղագոռ,
Յոր միշտ շըչէր փըչէր նախանձ
Տալ կուր պորտոյն դըժոխորկոր
Զտունս ի հիմանց և զլոյս ական
Մըթագնել Տան թորգումական:

Ըզդեակն ի մին կալեալ ձեռաց
Եւ զմիւսն եդեալ ի ճակատուն,
Յորըս Երկինք իւր ընձեռեաց
Ակն արկ, մընչեաց ուխտ եռանդուն
Դընել ի կշիռ զանձն և զհողի՝
Փըրկել ըզնան իւր կաթողի:

Էր և երկին ըստուերամած
Ամպոց ի թռիչքս կոյտ դըժնէ,
Եւ փոթորկին սլաքն ի դիմաց
Գայր դէպ ուղիղ իբր ի փըքնէ.
Տապալել զնուն յատակ ի վեր
Յանդընդոց փապս՝ յառ և յաւեր:

Թուլացոյց մի ի չըւանաց
Առագաստին, դէտ ակըն կայր...
Ա՛ռ ոգի նաւն ի ծըփանաց,
Բա՛րէ, գրեցաւ դողցես յետկար,
Հանդարտեաց ծով, ի վատիկան
Ղեկավարին բիւր գովեստք կան:

Գարուն յայնժամ ծագեաց խաղաղ,
Յընդեցաւ մէդ, ամպրոպք ցածեան,
Կատարք Մասեաց ձիւնախաղաղ
Երեւեցան, ձեռն աստուածեան
Հովանացաւ ի դարաստիս,
Նախանձեցան 'դ վիճակ բաստիս... -

Երանի՛ քեզ Հայոց կըզգեակ
Որ ընդ յորձանս անդընդախոր՝
Ըղնախանձուն ջարդեալ զկըզակ
Արիաբար անցեր անխոռ.
Կանգնեսցուք, օ՛ն, աստ ի Հանդըրին
Անդ ի Պոնտոս զվէհիդ անդըրին:

Իբրեւ զայգի յուռ սաղարթուն
Յանոյշ ողկոյզս ոսկեհատիկ
Ի դերդ քընքշանս մշակացն արթուն
Պըճնի... մըշակք մի՛ վըհատիք,
Հաշտ են Երկինք... ահա հընձան
Փոքըր միւս եւս, սիրտք ձեր ցընձան:

Զըլըսիցէք ըզճըռընչիւն
Անխոնջ մամոյն մըշտահողով,
Զըլըսիցէք ըզմըռընչիւն
Վեհ առիւծուցն, որ յերկս յուրով
Ըզգըզըրութիւն մի աղքատին
Առ ճոխագոյնըս փոյթ հատին:

Ալիշանեանն այն յաղթ Առիւծ՝
Որ զՀայաստան երկրին անտառս
Դըղըրդեցոյց ուի քնոյ յարոյց
Գերեզմանացն ընդ հին վրտառս
Ըզլեւոնեանս և ըզհեթմեանս
Ըզվարդանանս և զԵղեմեանս,

Յոյր ի խընամըս քընքշենի
Մոընչմանց իւրոց եգիտ ճարակս...
Ի՛ւ քաջալանջըն Քաջունի
Գիտաց քան զյոյժ վեհ ախտարակս
Թըռչել ընդ օդ, ի ծով մըլխել,
Եւ յերկրի՝ նդերս արկանել խել:

Յոյր ի քըրտունս ոսկեկայլակ
Ջընջեցան բիծքն ոտընխեթի,
Եւ ել ի լոյս անայլայլակ
Եկեղեցւոյս մեր մեղեգի.
Ո՛չ եւս հոսեն դեռ ի նոյն սակս
Ոսկեք Գըլխոյն շիթք ի պըսակս:

Տո՛ւնդ՝ յոր հանգչի ինքն Եհովայն՝
Որ զքեզ իբր հարսըն պանծալի
Պայծառացոյց ի զարդ՝ ո՞վ այն
Պատմեա՛ մինչ բոյրըն ծաւալի
Խընկոց յերկինս և սըրբանուէր
Ա՛յն ուղերձէ զհոգիս ի վեր:

Եւ վարժարանք գընտիս ի ծագ,
Յաշխարհն Արեաց և ի Պոնտոս,
Ի Բիւզանդիոն, ի Պարտիզակ,
Եւ առաքեալք ժիւք ի Քրիստոս,
Յորո՞յ ի խնամս, յո՞յր ի գորով
Քաջացարուք դուք ի կորով:

Ասա կըզգեակդ իմ՝ մանաւանդ
Ո՞վ՝ որ աւուր աւուր զքեզ տայն
ՅՈրդեգրաց Մօրն ի գիրկսն աւանդ,
Եւ՝նդ երկնաչու զքեզ պողոտայն
Առաջնորդէն յերկինըս կոյս,
Ո՞ աղօթիկեր հոգեակն այն կոյս:

Եւ դու լըռիկ կաս, խորան սուրբ,
Ո՞ զքառասուն և աւելիս
Եկէզ ի քեզ հոգեւոր հուրբ,
Եւ ընդ սրտսըդ վերելից
Մարզեաց վարդել՝ մատչել ի զո՛հ
Գառիճն անմահ՝ քեզ ի հաճոյ:

Իգնատիէ՛... Գիտապետ մի՛ւս
Այլ ի յակումին հոգեգումար՝
Մեւրոն, Ագոնց, Սոմալ, Հիւրմիւզ
Վեհիցն յաջորդ ընտիր, Ում՝ յար
Խօսին Երկինք ըզհուր պատգամս
Ի խորանին սուրբ պատըշգամս...

Ո՛վ քրտանից հընգից ամաց
Սիրատենչակ դու Յորելեան,
Յոր պահեցաւ յերկնից կամաց
Արհին... մահուն ի բաց սարտեան
Դեռ ըսպասեակք և սարանուցուն
Յաղօթս որդւոցն ամենեցուն:

Գուսանք, հարէք բուն ի կիթառ,
Եւ յաղէրախաղ հոգեզմայլիկ
Նըւագեցէք զբառորդ մի դար.
Ոգեցէք գողար ի դայլայլիկ
Ըզբըրտանց շիթսըն մարգարիտ
Եւ ըզգըզուանսըն ճըչմարիտ:

Եւ կապեալ փունջ մի քաղցրաբոյր
Յոյց ի Պոնտոս եւ ի Հանդրին
Փըթթին ծաղկունք վառ վառ ի թոյր,
Պըսակեցէք զնորուն Անդրին.
Քանդակելով անդ յոսկի տառ
Կեցցէ յար նորըս Մըխիթար:

Կեցցէ յաւէժ Հայր մեր արհի
Ի գլուխ իւրոյ փոքրիկ հօտին,
Շահատակել միշտ քաջարի
Հարուլ ըզխոյս ի ճեմն ոտին,
ՅՈւխտիս ի փառս, յազգին պարծանս
Յանուան իւրում յաւէժ արձանս:

15728